

Erdészeti Lapok

Az Országos Erdészeti Egyesület folyóirata
CXXXV. évfolyam 10. szám
(október)

Főszerkesztő
PÁPAI GÁBOR

A szerkesztőbizottság elnöke:
DR. SZIKRA DEZSŐ

A Szerkesztőbizottság tagjai: dr. Bartha Dénes, Bartha Pál, dr. Bondor Antal, Dévai Péter, Gencsi Zoltán, dr. Járasi Lőrinc, dr. Király Pál, Oláh Tibor, Pintér Ottó, Répászky Miklós, dr. Somogyi Zoltán, Szakács László, Tóth Miklós.

Szerkesztőség: 1027 Budapest, Fő u. 68.
Telefon/fax: 201-7737
Mobil: 06-30-97-15-255
Internet: <http://larix.efc.hu/oe>

Kiadó:
Országos Erdészeti Egyesület
1027 Budapest, Fő u. 68.

Felelős kiadó:
KÁLDY JÓZSEF

Nyomdai munkák: INNOVA-PRINT, Budapest
Felelős vezető: ifj. Komornik Ferenc

A kézirat lezárva: 2000. szeptember 30.

ISSN: 1215-0398

Terjeszti az Országos Erdészeti Egyesület. Felvilágosítást a lappal kapcsolatban az Egyesület ad. Megjelenik havonta. A beküldött kéziratokat, fényképeket nyilvántartásba vesszük. A cikkek, írások nem feltétlenül azonosak a szerkesztő véleményével, azok tartalmáért mindenkor a szerző felel. A szerkesztőség fenntartja magának a szerkesztés jogát. Honoráriumot – megegyezéssel – csak felkért íráso-kért, a fotóért, illetve grafikai munkákért fizetünk.

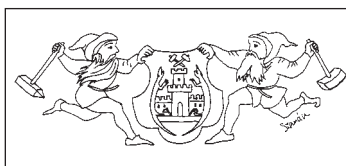
Címképünk: Erdők Hete 2000. Fotó: Pápai Gábor

Erdészeti szakkiállítás a káldi Farkaserdőben

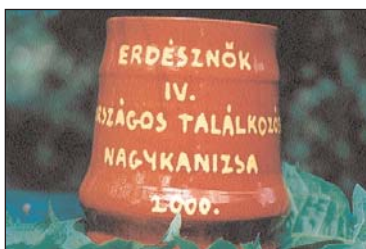
Tartalom

A tavaszi erdőtelepítésekről	293
6 milliárd az erdőkért	295
Egyetemi kitüntetések	296
EUROMOBIL konferencia	297
Dávid Ibolya miniszterasszony Vigántpetenden	298
Sajtóvisszhang a „Mi nyelvünk”-ről	299

Szemán Attila:
Selmecebánya
címeri

Ötről a hatra	304
A Festetics-kilátó	305
Erdészeti Szakkiállítás a káldi Farkaserdőben	306

Erdésznők IV.
Országos
Találkozója
Nagykanizsa

Erdőkerülőben a Mecsekben	311
Az erdők megőrzésének titkaiból	312
A barkócaberkenye kultúrtörténeti, kertészeti vonatkozásai	314
Az atlaszcédrus (Cedrus atlantica Manetti) fitoncíd hatása	317
A napkori erdőgazdák szövetkezetének vadaskertjéről „valójában” mit is kellene tudni	318
Egyesületi hírek	319

A lapot
Magyarország legnagyobb médiafigyelője, az

» OBSERVER «

OBSERVER BUDAPEST MÉDIAFIGYELŐ KFT.
1084 Budapest, Auróra u. 11.
Tel.: 303-4738

rendszeresen szemlézi

A tavaszi erdőtelepítésekéről

2000. évre 18 ezer hektár új erdő telepítését irányoztuk elő, összhangban a Kormány 3224/1991. (VI. 13.) számú határozatával elfogadott programmal. Az erdőtelepítési kedv 1994. évi mélypont utáni fokozatos növekedése a 2000. évben mérséklődött – a 2000. évi igény csupán 12 ezer hektár az előirányzott 18 ezer hektárral szemben. Ez az 1999. évi forráshiány következménye.

Az 1998. év őszi és 1999. év tavaszán (a továbbiakban tenyészeti évben) a szakmailag elfogadott pályázattal rendelkezők – bízva a támogatásban – költségvetésük elfogadása előtt elvégezték a talaj-előkészítést, gondoskodtak az erdőtelepítés megvalósításához szükséges szaporítóanyagról, elvégezték az első kivitel (ültetést), de egy részük forráshiány miatt sajnos nem részesülhetett támogatásban. Az adott évben felhasználható forrás ugyanis jóval a tenyészeti év megkezdése után válik ismertté. A szűkös 1999. évi költségvetésből erdőtelepítésre, erdőszerkezet-átalakításra, fásításra a tervezettnél még a felét sem kitevő 2100 millió Ft összegű előirányzat jutott. Ennek a 3200 millió Ft összegre sajnos az előirányzat növelésére nem nyílt lehetőség, még fejezetben belüli előirányzat-átcsoportosítással sem, pedig a mezőgazdasági szerkezet-átalakítás, a vidékfejlesztés, a belvízveszéllyel rendszeresen fenyegetett térségek, az ország romló környezeti állapota, közegészségügyi problémák (pl. a megnövekedett parlagterületeken elszaporodott parlagfű okozta pollenal-

ergia) az erdőtelepítés jelenlegi ütemének növelését kívánják meg.

A 2000. évi pénzügyi forrást illetően is hasonló a helyzet.

Az eredetileg előirányzott erdőtelepítési ütemet csak előirányzatunknak megfelelően (39188/1998, 39096/4/1998), több évre (3–4 évre) előre biztosított, fokozatosan növekvő pénzügyi forrás ismeretében lehet elérni. Az erdőtelepítések tervezését – a szaporítóanyag megtermelése, a talaj-előkészítések stb. miatt – már két évvel korábban el kell kezdeni. A tárgyévi első kivitelű erdőtelepítés növeli a következő években a folyamatban lévő erdőtelepítések állományát, így a determinációt is. Az erdőtelepítések célállomány-típustól függő befejezési ideje átlagosan mintegy 6 év.

A 2000. évi országos keretnek az Állami Erdészeti Szolgálat területi igazgatóságaira való lebontásakor és a felhasználható előirányzat kiküldésekor (2000. március 1., 60.235/2000) – az árvíz és belvíz okozta károk miatt a folyamatban lévő erdőtelepítésekben elmaradó eredménynövekedéssel és a befejezésekkel járó, várható értéknövekedés kiesésével kismértékben kalkulálva – országosan 4 ezer hektár új erdőtelepítés megkezdését engedélyeztük.

Az árvíz és a belvíz okozta károk miatt jelentős az eredménynövekedés elmaradása. Az érintett igazgatóságok a folyamatban lévő erdőtelepítéseknél az ezáltal felszabaduló összeget engedélyünkkel első kivitelű erdőtelepítésekre csoportosították át. Ennek következményeként az

1999. évi őszi első kivitelű erdőtelepítésekkel (az összesnek mintegy kétharmada) együtt az 1999/2000. tenyészeti évben elvégzett első kivitelű erdőtelepítés összesen 10 126 hektár. A tavaszi aszályos időszak miatt a tervezettnél sajnos jóval kisebb lesz az első kivitelek eredményessége és a folyamatban lévők eredménynövekedése. Az 1999/2000. tenyészeti évben elvégzett erdőtelepítések igazgatóságokénti megoszlását célállomány-típusonkénti részletezésben az 1. táblázat, megyénkénti megoszlását a 2. táblázat, szektorcsoportonkénti megoszlását pedig a 3. táblázat mutatja. A legnagyobb mérvű erdőtelepítésekre a hátrányos helyzetű Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, Bács-Kiskun és Somogy megyében került sor. Az állami szektorcsoportban kivitelezett erdőtelepítés az összesnek 4 százaléka, a többi 96% az egyéb (közösségi 5%, társult magánerdők 27%, egyéni 64%).

A 2000. évi igény első kivitelű erdőtelepítésre 12 ezer hektár volt. Az engedélyezett 4 ezer hektár első kivitelű erdőtelepítéssel szemben a területileg illetékes erdőfelügyelők tavaszi szemléje alapján

1. táblázat: 1999/2000. tenyészeti évben végzett erdőtelepítés ÁESZ igazgatóságoként (hektár), 2000. május 31.

Sorsz.	Állami Erdészeti Szolgálat területi igazgatósága	Első kivitel célállomány szerint							Összes		
		tölgy	cser, egyéb keménylombos	bükk	akác	nemes nyár, fehérfűz	hazai nyár, egyéb lágylombos	fenyő	első kivitel	pótlás	
1.	Budapest	24	14		106	380	13	1	538	48	
2.	Veszprém	16	182	1	1 207	16	2	8	432	77	
3.	Szombathely	131	26		389	66		33	645	143	
4.	Zalaegerszeg	55	12		45	7	5	8	132	26	
5.	Kaposvár	289	65		233	138	165	16	906	179	
6.	Pécs	242	83		161	31	17		534	137	
7.	Kecskemét	45	94		1 035	548	731	288	2 741	86	
8.	Debrecen	443	68		1 087	1 694	272		3 564	614	
9.	Miskolc	193	21		143	40	7		404	126	
10.	Eger	30	71	16	75	31		7	230	50	
Összesen		ha	1 468	636	17	3 481	2 951	1 212	361	10 126	1 486
		%	15	6		34	29	12	4	100	15

2. táblázat: 1999/2000. tenyészeti évben végzett erdőtelepítés megyénként (hektár), 2000. május 31.

Sorsz.	Megye	Első kivétel célállomány szerint							Összes	
		tölgy	cser, egyéb keménylombos	bükk	akác	nemes nyár, fehérfűz	hazai nyár, egyéb lágylombos	fenyő	első kivétel	pótlás
1.	Baranya	236	83		161	27	17		524	118
2.	Bács-Kiskun	14	80		912	355	723	283	2 367	33
3.	Békés	15	6		23	88			132	37
4.	Borsod-Abaúj-Z.	193	21		143	40	7		404	126
5.	Csongrád	16	8		100	105	8	5	242	17
6.	Fejér									
7.	Győr-Moson-Sopron	25	6		282	42			355	79
8.	Hajdú-Bihar	5	5		226	329			565	24
9.	Heves	7	43	16	50	23		7	146	29
10.	Jász-Nagykun-Sz.	31	45		10	96	7		189	57
11.	Komárom-Esztergom	10	13		31		7	1	62	12
12.	Nógrád	24	28		25	7			84	21
13.	Pest	14	1		75	380	6		476	36
14.	Somogy	289	65		233	138	165	16	906	179
15.	Szabolcs-Szatmár-B.	406	18		851	1 270	265		2 810	523
16.	Tolna	6				4			10	17
17.	Vas	106	20		107	24		33	290	64
18.	Veszprém	16	182	1	207	16	2	8	432	77
19.	Zala	55	12		45	7	5	8	123	26
Összesen		1 468	636	17	3 481	2 951	1 212	361	10 126	1 486
		ha								
		15	6		34	29	12	4	100	15
		%								

3. táblázat: 1999/2000. tenyészeti évben végzett erdőtelepítés szektorcsoportonként (hektár), 2000. május 31.

Sorsz.	Szektorcsoport	Első kivétel célállomány szerint							Összes	
		tölgy	cser, egyéb keménylombos	bükk	akác	nemes nyár, fehérfűz	hazai nyár, egyéb lágylombos	fenyő	első kivétel	pótlás
1.	Állami erdők	220	65		62	40	16	21	424	192
2.	Közösségi erdők	92	59		220	96	58	17	542	85
3.	Társult magánerdők	319	184	17	870	703	477	150	2 720	361
4.	Egyéni erdők	837	328		2 329	2 112	661	173	6 440	848
Összesen		1 468	636	17	3 481	2 951	1 212	371	10 126	1 486
		ha								
		15	6		34	29	12	4	100	15
		%								

összeállított igazgatósági jelentések szerint a tényleges teljesítmény 10 126 hektár, melynek mintegy 35%-a 1999. évi őszi első kivétel. Természetesen ebből a nyári erdőültetések műszaki átvétele alapján megállapított sikeresen erdőült terület, maximum a 70 százalékos eredményességnek megfelelő terület a 2000. évi támogatás kifizetésének az alapja. Az engedélyezett első kivételtől való jelentős eltérés a következőkkel magyarázható.

– A szakmailag elfogadott erdőtelepítési pályázattal rendelkezők (a pályázat benyújtási határideje 1999. október 1-je volt) saját elhatározásukból – bízva az elégséges támogatásban – szerződés és elfogadott költségvetés nélkül már 1999 őszén jelentős első kivételt, az összesnek mintegy kétharmadát elvégezték. Ezek között vannak olyanok, akik az eredményes terület utáni támogatást 2000-ben nem igénylik.

– Lehetőség szerint a minél több szakmailag elfogadott pályázat támogathatósága és a rendelkezésre álló szaporítóa-

nyag hasznosítása, a minél kisebb mértékű megsemmisítés érdekében az igazgatóságok a pénzügyi lehetőségénél több első kivételt engedélyeztek azzal, hogy a szűkös pénzügyi forrás miatt kisebb eredményességgel veszik át ebben az évben a megkezdett és a folyamatban lévő erdőtelepítési területeket, és azokat a tervezett befejezett ápolásokat, tisztításokat, amelyek a következő évre halaszthatók, ebben az évben forráshiány miatt támogatásban nem részesülnek.

2000-ben a szemlézett szaporítóanyag mennyisége 234 millió db, az előző évihez képest mintegy 40 millió darabbal csökkent. Ez elsősorban az erdőtelepítési bizonytalan forrással, illetve forráshiánnyal magyarázható. A forráshiány következőképpen tulajdonítható az is, hogy 2000-ben 24 millió db csemete került exportra és a megtermelt csemete mennyiségének mintegy 5%-a került megsemmisítésre.

– A célállomány-típus a tervezettől eltérően alakult, a nagyobb mértékben

támogatott tölgytel szemben nőtt az olcsóbb akác és a nemes nyár részaránya. Ezáltal több első kivételre jut támogatás.

– A szűkös pénzügyi forrás miatt a normatív támogatás mértékének a három évi elmaradt inflációt követő tervezett 25% emelése helyett csupán 10%-os emelést hajtottunk végre.

– Az Állami Erdészeti Szolgálat igazgatóságai által jelentett 10 126 hektár első kivételű erdőtelepítésből az előzőekben leírt megszorítások ellenére mintegy 2 ezer hektár elvégzett első kivétel az ez évi műszaki átvételek során a tényleges eredményesség feltüntetéseivel forráshiány miatt nem elszámolható kóddal kerül átvételre, azaz nem lesz kifizethető.

A kerethiány miatt el nem fogadott költségvetések ellenére kivitelezett első kivételeket, elvégzett befejezett ápolásokat, tisztításokat sajnos nem lehet ősszel kifizetni, ezek már a 2001. évi keretet terhelik.

(Az FVM EH jelentése)